

Raadsinformatie

Zaaknummer:	21Z00122	Opsteller:	M.P. klein Poelhuis
Documentnummer:	21.0034243		
Team:	Bedrijfsbureau	Teamleider:	E. Liefwaard-Gerberink
Datum:	22 december 2021		
Aan:	Gemeenteraad		
Van:	College		
Onderwerp:	Gezondheidsbeleid	Portefeuillehouder:	A. Prins
Naar aanleiding van:	Motie inzet ervaringsdeskundige drugs		

In deze raadsinformatiebrief wordt een beknopt overzicht gegeven van de acties die in het kader van het gezondheidsbeleid in 2022 worden uitgevoerd.

In de motie van 10 november 2020 heeft uw raad ons verzocht te onderzoeken waar ervaringsdeskundigen ingezet kunnen worden bij drugspreventie. Tevens is verzocht bij voorlichting ook ouders te betrekken. In deze raadsinformatiebrief reageren wij op bovengenoemde motie.

Planning acties Gezondheid 2022

Hieronder is een beknopt overzicht gegeven van de geplande acties voor 2022. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de speerpunten van gezondheidsbeleid: roken, alcohol, bewegen en drugs.

Roken

Buitensportaccommodaties

In 2020 heeft ons college een groot aantal rookvrije zones aangewezen. In het kader hiervan zijn rookvrijborden geplaatst bij binnensportaccommodaties, schoolpleinen, speelterreinen en bushaltes. Streven is ook de buitensportaccommodaties rookvrij te maken. De gemeente stimuleert sportverenigingen hun sportaccommodatie volledig rookvrij te maken. Een eerste stap is sportclubs te vragen rookvrije afspraken te maken tijdens jeugdactiviteiten. Verschillende sportverenigingen hebben eerste stappen gezet en rookvrije afspraken ingevoerd. De gemeente Losser ondersteunt de verenigingen door het beschikbaar stellen van promotiemateriaal. Plan is in februari 2022 een inspiratiesessie Gezonde Sportomgeving te organiseren in samenwerking met Team:Fit. Deelnemende verenigingen worden tijdens deze sessie geïnformeerd over het belang van alcohol- en rookbeleid.

Stoeptegelactie

In het kader van het ondersteuningsproject Rookvrije Omgeving heeft de GGD Twente eenmalig budget ontvangen voor het beschikbaar stellen van rookvrij materialen. Wij hebben een beroep gedaan op dit budget en een aantal rookvrijstoeptegels ontvangen. Deze worden in 2022 geplaatst op diverse rookvrije locaties zoals binnensportaccommodaties, openbare gebouwen, dorpshuizen, ov-locaties en speelterreinen.

Alcohol

Preventie en Handhavingsplan Alcohol

In 2021 is deelgenomen aan de pilot Handreiking Alcoholwet. Begin 2022 wordt een plan van aanpak opgesteld waarin beschreven is op welke wijze de gemeente de handhaving op NIX18 gaat versterken. Op basis van het plan van aanpak wordt vervolgens een Preventie- en Handhavingsplan Alcohol opgesteld. Zoals hierboven aangegeven zal er in februari 2022 een inspiratiesessie Gezonde Sportomgeving plaatsvinden in samenwerking met Team:Fit. Deelnemende verenigingen worden tijdens deze sessie geïnformeerd over het belang van alcohol- en rookbeleid.

Bewegen

Valpreventie

In 2022 start een driejarig project Vitaal en Veilig Wonen. In dit project voor senioren wordt er ondersteuning geboden om zolang mogelijk veilig en vitaal thuis te kunnen blijven wonen. De ondersteuning bestaat uit een bezoek aan huis waarbij vrijwilligers senioren informeren over het voorkomen van valongelukken in en rondom het huis. Het project biedt senioren de kans om deel te nemen aan een valpreventiecursus aangevuld met een sport/beweegprogramma op maat. Het project wordt medegefinancierd met een bijdrage van Menzis.

Vitality Club Losser

In 2021 is de gecombineerde leefstijlinterventie SLIMMER opgezet in Losser, Overdinkel en De Lutte. Deze interventie heeft als doel inwoners actief te stimuleren/begeleiden naar een duurzame passende beweegactiviteit dicht in de buurt. Voor een aantal deelnemers blijkt dat het lastig is om aan te sluiten bij een reguliere sportactiviteit bij een sportvereniging of commerciële sportaanbieder. In 2022 wordt onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van een Vitality Club, een groep mensen die overdag buiten sporten onder leiding van een buurtsportcoach.

Talentontwikkeling

De gemeente Losser is een van de vijf pilotgemeenten die deelneemt aan het regionale project Talenterkenning & Ontwikkeling. Deze pilot is in oktober 2021 gestart in Losser. In deze pilot wordt de HAN BLOC Beweegtest afgenomen bij leerlingen van het basisonderwijs. De test brengt op een gevalideerde, betrouwbare en relatief eenvoudige wijze de sportieve mogelijkheden van elke leerling in kaart. Het programma biedt daarnaast ook de mogelijkheid kinderen aan de 'onderkant' te signaleren en eventueel kinderen te stimuleren deel te nemen aan een vervolprogramma. Streven is het huidige aantal deelnemende scholen (5) in schooljaar 2022-2023 uit te breiden.

Drugs

Samenwerking Tactus

Naar aanleiding van de motie inzet ervaringsdeskundige drugs is contact opgenomen met Tactus Verslavingszorg. Deze organisatie biedt hulp en advies voor elke vorm van verslaving waaronder drugs. Volgens Tactus kunnen ervaringsdeskundigen een goede toevoeging zijn in de verslavingszorg en binnen de preventie, mits goed ingezet.

Onderzoek toont aan dat ervaringsdeskundigen niet ingezet moeten worden bij zogenaamde 'groene' jongeren. Dit zijn jongeren waarbij geen sprake is van middelengebruik / problematiek. Deze jongeren lopen ook geen verhoogd risico op problematisch middelengebruik in de toekomst. Kortom: ervaringsdeskundigen inzetten bij een universele doelgroep op de middelbare school is geen verstandig idee. Bij zogenaamde 'oranje' en 'rode' jongeren (jongeren die risicovol gebruiken of een afhankelijkheid hebben) kunnen ervaringsdeskundigen succesvol worden ingezet. Maar ook dan dient kritisch gekeken te worden naar de doelen waarop je de ervaringsdeskundige kunt inzetten.

Het Trimbos-instituut heeft richtlijnen opgesteld voor verslavingspreventie binnen het onderwijs. Deze richtlijnen geven meer duidelijkheid over de manier van werken, de beschikbare interventies en de theoretische onderbouwing. De inzet van ervaringsdeskundigen wordt in veel gevallen echter afgeraden. Veelal wordt geadviseerd andere instrumenten toe te passen, zoals voorlichting aan ouders en/of leerlingen en deskundigheidsbevordering leerkrachten. In het bijgevoegde overzicht is per type onderwijs en de verschillende leeftijdsfasen te zien welke preventieve interventies er ingezet kunnen worden.

Door corona is een aantal reguliere preventie activiteiten in Losser in 2021 niet doorgegaan. In verband hiermee is gekozen voor digitale ondersteuning van de verschillende doelgroepen, waaronder een online ouderavond van het Carmel College in april 2021. Gedurende dit jaar heeft Tactus individuele preventie gesprekken weer opgepakt. In de gemeente Losser zijn enkele gesprekken met jongeren en ouders gevoerd. Dit waren gesprekken in het kader van de alcoholpoli, ondersteuning van kinderen van verslaafde ouders, preventieve adviesgesprekken en opvoedondersteuning. Begin 2022 wordt samen met Tactus besproken op welke wijze we de samenwerking voor komend jaar kunnen oppakken en intensiveren. Begin 2022 wordt samen met Tactus besproken op welke wijze we de samenwerking voor komend jaar kunnen oppakken en intensiveren. Op basis van het voorgaande gaan wij ervan uit dat de motie hiermee voldoende is besproken en is afgedaan.

Bijlage 1: Overzicht acties Gezondheid 2019-2021

Hieronder is een beknopt overzicht gegeven van de acties die in het kader van gezondheidsbeleid in de periode 2019-2021 zijn uitgevoerd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de speerpunten van gezondheidsbeleid: roken, alcohol, bewegen en drugs.

Roken

Rookvrije binnensportaccommodaties

De gemeente Losser ondersteunt de Campagne Rookvrije Generatie. In maart 2020 heeft ons college ingestemd met een plan voor het aanwijzen van rookvrije zones en het plaatsen van rookvrijborden. In 2020 zijn de entrees van alle binnensportaccommodaties en zwembad Brilmansdennen rookvrij gemaakt.

Rookvrije scholen

Scholen zijn verplicht vanaf 1 augustus 2020 een rookvrij terrein te hebben. Dit geldt voor primair en voortgezet onderwijs. Uit onderzoek blijkt dat kinderen en jongeren die anderen zien roken, zelf ook eerder gaan roken. Een rookvrij terrein beschermt hen ook tegen de schadelijke gevolgen van meeroken. Ter ondersteuning hiervan heeft de gemeente Losser voor elke onderwijslocatie een of meerdere borden Rookvrije Generatie beschikbaar gesteld.

Rookvrije gemeentelijke gebouwen

Om het goede voorbeeld te geven, heeft de gemeente haar eigen gebouwen ook rookvrij gemaakt. Met de gebruikers van 't Lossershoe zijn afspraken gemaakt over een rookvrije zone bij de entrees van het gebouw. De voormalige rookruimte op de gemeentewerf is in 2020 opgeheven.

Rookvrije bushaltes

Samen met GGD Twente zijn begin 2020 gesprekken gevoerd met chauffeurs van Keolis over het rookvrij maken van bushaltes in de gemeente Losser. In de zomer van 2020 zijn rookvrij borden geplaatst op de drukst bezochte bushaltes binnen de bebouwde kom.

Rookvrije speelterreinen

De Campagne Rookvrije Generatie richt zich ook op rookvrij spelen en recreëren. Om mensen bewust te maken van de impact van roken op hun eigen gezondheid, maar ook op die van anderen zijn in 2020 op de grotere speelterreinen rookvrijborden geplaatst.

Alcohol

Nalevingsonderzoek alcoholverkoop/ Pilot Handreiking Alcoholwet

De gemeente Losser heeft als doel het (excessief) alcoholgebruik en de schadelijke gevolgen hiervan te verminderen. De focus ligt voornamelijk op de jeugd, vanwege de grote impact die alcohol heeft op hun ontwikkeling. Het op een verantwoorde manier verkopen en gebruiken van alcohol is hierbij belangrijk. In de periode februari, maart en september 2020 is in de gemeente Losser een nalevingsonderzoek uitgevoerd. De naleving van de leeftijdsgrens is onderzocht via mysteryshoponderzoek. Bij deze methode proberen 17-jarige jongeren volgens een beproefd protocol alcohol te kopen onder begeleiding van een volwassen auditor. Het doel van het nalevingsonderzoek was een representatief beeld te schetsen van de naleving binnen het relevante aanbod in de gemeente Losser. Het onderzoek werd uitgevoerd onder de volgende verkoopkanalen: cafetaria's, restaurants, 'natte' horecagelegenheden, sportkantines, slijterijen, supermarkten en overige para commerciële instellingen. De naleving over alle verkoopkanalen is relatief laag, met een gemiddelde naleving van slechts 23%. Algemene conclusie is dat naleving van de leeftijdsgrens bij alle verkooppunten verbeterd kan worden. In verband hiermee is in 2021 deelgenomen aan de pilot Handreiking Alcoholwet. Eind 2021 is een conceptplan van aanpak opgesteld waarin beschreven is op welke wijze de gemeente de handhaving op NIX18 gaat versterken. Hierbij staat onder andere de inzet van testkopers centraal. Op basis van het plan van aanpak kan een Preventie- en Handavingsplan Alcohol worden opgesteld.

Bewegen

Actieve Ontmoeting

De Actieve Ontmoeting is een voorliggende voorziening voor 75+ senioren die geen indicatie hebben en door middel van bewegen, ontmoeten, samen eten een dagdeel bij elkaar komen. Met als doel om preventieve zorg te verlenen indien nodig, waardoor dure zorg wordt voorkomen. In november 2019 is een nieuwe groep Actieve Ontmoeting van start gegaan in de kern Losser (Lossershoes). In totaal zijn er nu vier groepen Actieve Ontmoeting (2 in Losser, 1 in Overdinkel, 1 in De Lutte). De Actieve Ontmoeting betreft een activiteit van Stichting Fundament, Zorggroep sint Maarten en de gemeente Losser.

Kuier Deur

In de tweede helft van 2019 is het project Kuier Deur uitgevoerd. Dit project betreft een wandelprogramma van 16 weken waarbij (inactieve) volwassenen onder leiding van vrijwillige wandelcoaches worden gestimuleerd om in beweging te komen en te blijven. Het wandelprogramma met twee groepen in Losser en Overdinkel is afgesloten met een wandelevenement op 26 januari 2020. Het project maakte deel uit van het project Looiland Overijssel en werd ondersteund met een subsidie van de provincie Overijssel. De Kuier Deur-groepen zijn na afloop van het project zelfstandig verder gegaan.

Walking Football

In de tweede helft van 2019 is in samenwerking met de KVV Losser, AJC'96, Sportclub Overdinkel en SV De Lutte gestart met Walking Football. Senioren (60+) ontmoeten elkaar weer op het voetbalveld (aangepaste afmeting). De trainingen vinden elke dinsdagmiddag van 13.00 tot 15.00 uur plaats bij KVV Losser. De Buurtsportcoach heeft het project geïnitieerd en ondersteund.

Multifunctioneel sportveld/speelsterrein Luttermolen

In de tweede helft van 2019 is een plan opgesteld voor de inrichting van een sport-/speelsterrein op de locatie Stellingmolen/Rosmolen. Het speelsterrein, dat mede is gefinancierd met een bijdrage vanuit het budget Gezond In De Stad (GIDS) is in de zomer van 2020 gerealiseerd en in gebruik genomen.

Herinrichting TAR-veld

In 2020 is een plan opgesteld voor de herinrichting van het TAR-veld in Losser. De herinrichting, dat mede is gefinancierd met een bijdrage vanuit het budget Gezond In De Stad (GIDS) is in de zomer van 2021 gerealiseerd.

SLIMMER

In samenwerking met Menzis en diverse zorgaanbieders is in 2021 de gecombineerde leefstijlinterventie SLIMMER opgezet in Losser, Overdinkel en De Lutte. Deze interventie heeft als doel inwoners actief te stimuleren/begeleiden naar een duurzame passende beweegactiviteit dicht in de buurt en een gezonde leefstijl. In het SLIMMER programma worden de deelnemers intensief begeleid bij het aanpassen van hun leefstijl. Ze gaan meer bewegen (met behulp van het deelprogramma bewegen) en gezonder eten (met behulp van het deelprogramma voeding). Daarnaast worden de deelnemers voorbereid op het zelfstandig volhouden van hun nieuwe eet- en beweegpatroon. In totaal nemen er in 2021 9 groepen van 15 deelnemers gestart met SLIMMER.

Talentontwikkeling

De gemeente Losser is een van de vijf pilotgemeenten die deelneemt aan het regionale project Talenterkenning & Ontwikkeling. Deze pilot is in oktober 2021 gestart in Losser, 5 basisscholen nemen hieraan deel. In deze pilot wordt de HAN BLOC Beweegtest afgenomen bij leerlingen van het basisonderwijs. De test brengt op een gevalideerde, betrouwbare en relatief eenvoudige wijze de sportieve mogelijkheden van elke leerling in kaart. Het programma biedt daarnaast ook de mogelijkheid kinderen aan de 'onderkant' te signaleren en eventueel kinderen te stimuleren deel te nemen aan een vervolgprogramma (MRT, Club Extra).

Bijlage 2: Beknopt overzicht verslavingspreventie onderwijs

Hieronder is een samenvatting opgenomen van de door het Trimbos-instituut opgestelde richtlijnen voor verslavingspreventie binnen het onderwijs. Hierbij is onderscheid gemaakt in de verschillende leeftijdsfasen.

Basisonderwijs: leeftijd 10/12 jaar

Voor deze leeftijd wordt het inzetten van ervaringsdeskundigen afgeraden. Uit onderzoeken naar interventies over roken en alcohol in het basisonderwijs blijkt dat voorlichting aan leerlingen in groep 8 geen effecten heeft. De meeste leerlingen in het basisonderwijs hebben nog geen alcohol gedronken of roken nog niet. De beschikbare interventies (voor de leerlingen) richten zich niet op middelenpreventie, maar op onderliggende motieven gericht op o.a. weerbaarheid en sociaal emotionele vaardigheden. Het is raadzaam wat betreft voorlichting over roken en alcohol enkel te richten op de ouders.

Voortgezet onderwijs: leeftijd 12/13 jaar

Leerlingen weerbaar maken tegen groepsdruk ten aanzien van middelengebruik (sociale beïnvloeding) is minder zinvol in deze leeftijdsfase. Ouders spelen een cruciale rol bij alcoholgebruik en het roken van hun kinderen. Ouders dienen (in dezelfde periode als de leerlingen) te worden voorgelicht, zodat zij een duidelijke norm kunnen stellen. Indien ervaringsdeskundigen worden ingezet in de klas wordt aangeraden te voldoen aan de voorwaarde dat de ervaringsdeskundige dicht bij de doelgroep staat wat betreft leeftijd en achtergrond om de identificatie te versterken. Aangeraden wordt de ervaringsdeskundige in te bedden in een breder preventieprogramma.

Voortgezet onderwijs: leeftijd 13/16 jaar

Leerlingen weerbaar maken tegen groepsdruk ten aanzien van middelengebruik (sociale beïnvloeding) is minder zinvol in deze leeftijdsfase. Preventie gericht op middelengebruik in deze leeftijdsfase werkt alleen als er tegelijkertijd duidelijke stimuli in de omgeving van het kind zijn met de norm dat drinken, roken en drugs gebruiken niet normaal is en niet bij school hoort. Het gaat hier om duidelijke regels stellen door ouders en beleidsregels op school, waarbij drinken en drugsgebruik ontmoedigd wordt. Dus voorlichting aan leerlingen in combinatie met voorlichting aan ouders en beleidsmaatregelen op school.

Voortgezet onderwijs/MBO: leeftijd 16/18 jaar

In deze leeftijd wordt de persoonlijke identiteit steeds belangrijker en zijn jongeren minder gevoelig voor groepsdruk. De sociale invloed benadering is effectief in deze periode. Hiermee wordt bedoeld dat jongeren bewust worden gemaakt van de sociale invloeden van anderen die aanzetten tot het gebruik van middelen, zodat zij zich tegen deze invloeden kunnen wapenen. De invloed van ouders op de keuzes die hun kinderen maken is in deze leeftijdsgroep nog steeds groot, bijvoorbeeld door regels en afspraken te maken en in gesprek te blijven.